

Edsbyn & Alfta
Ovanåkers kommun

**Förslag till åtgärder för att
nå fastställda
lokala miljömål i
Ovanåkers kommun**

Antagna av kommunfullmäktige
2010-02-22

Bakgrund

Kommunen antog i februari 2009 egna lokala miljömål grundat på det landsomfattande arbetet med miljö-kvalitetsmålen och de mål och åtgärder som finns på regional nivå. Förslag till lokala miljömål har arbetas fram under 2008 i dialog med lokala företagsgrupper, politiker och ungdomar. Diskussionerna har utgått från *"Miljön i Ovanåkers kommun - en beskrivning av nuläget"*. Utifrån antagna miljömål har därefter en process med deltagande från allmänhet, företag mfl pågått under 2009. Förslagen på åtgärder har också kommunicerats internt i kommunen där exempelvis ansvaret att driva frågorna för genomförande i det stora hela ligger på Tekniska avdelningen/planeringsenheten.

Tjugosex lokala mål som bidrar att nå de nationella miljömålen och en bättre miljö i Ovanåkers kommun, med förslag till åtgärder för varje mål.

Varje bild och rubrik representerar nationella miljömål. I den högra spalten på följande sidor finns 26 lokala miljömål som bidrar till att nå de nationella och regionala målen med respektive målikon.

-
- **1. Begränsad klimatpåverkan (10 st)**
 - **2. Frisk luft (4 st)**
 - **3. Bara naturlig försurning (4 st)**
 - **4. Giftfri miljö (3 st)**
 - **6. Säker strålmiljö (2 st)**
 - **7. Ingen övergödning (2 st)**
 - **8. Levande sjöar och vattendrag (4 st)**
 - **9. Grundvatten av god kvalitet (2 st)**
 - **11. Myllrande våtmarker (1 st)**
 - **12. Levande skogar (1 st)**
 - **13. Ett rikt odlingslandskap (4 st)**
 - **15. God bebyggd miljö (10 st)**
 - **16. Ett rikt växt- och djurliv (1 st)**

De nationella Miljömålen 5, 10 och 14 har ingen direkt koppling till kommunen i ett geografiskt perspektiv. Därför har kommunen inte tagit fram några lokala mål inom ramen för dem.

LOKALA MILJÖMÅL 2009-2015

Energi och transporter

Nr 1 Nr 2 Nr 3

1.1 För att effektivisera energianvändningen för transporter ska kommunen senast 2010 ha undersökt möjligheter att utveckla bilpooler där även företag kan vara anslutna.

Åtgärder

- *Kommunens företag ska kontaktas och deras behov och intresse av samverkan kring en bilpool utreds.*
- *Utvärdera den kommunala bilpoolen. Vad kan förbättras ur energi- och miljösynpunkt.*

Ansvarig förvaltning/enhet

- *Tekniska avdelningen/planeringsenheten*

Nr 1 Nr 2 Nr 15

1.2 Senast år 2010 finns flera snabbtåg på stambanan, samt att järnvägen mellan Orsa och Bollnäs senast 2015 fungerar för godstrafik.

Åtgärd

- *Fortsatt politisk påverkan lokalt och regionalt för att styra statliga infrastrukturmedel till järnvägssträckningen.*

Ansvarig förvaltning/enhet

- *Kommunstyrelsen/kommunledningen*

Nr 1

1.3 2015 finns det fler förädlingsföretag än idag som producerar lokala varor och tjänster för att motverka långa transporter.

Åtgärd

- *Ta initiativ till nätverksbildande bland lokala entreprenörer/branschträffar tillsammans med andra aktörer så som Hushållningssällskapet, Länsstyrelsen, mfl.*
- *Kommunen ska vid upphandlingar av varor ha miljökrav som en prioriterad punkt samt om möjligt anpassa storleken på upphandlingsmängden så de lokala företagen ges en möjlighet att delta i anbudsförfarandet.*

Ansvarig förvaltning/enhet

- *Tekniska avdelningen/planeringsenheten*

 Nr 1 **Nr 2** **Nr 3**

1.4 Senast år 2015 finns en attraktivare och effektivare kollektivtrafik i kommunen och bättre pendlingsanslutningar

Åtgärder

- *Kartlägga möjligheterna att hitta samverkan mellan hemtjänsttransporter och färdtjänst för att kunna erbjuda medåkning där linjetrafiken är försumbar.*
- *Påverka X-trafik att kartlägga tidoptimering för anslutningstrafik – (Tågankomster och avgångar) i befintlig trafik.*
- *Påverka X-trafik att kartlägga helgtrafiken för att kunna erbjuda de som arbetar en fungerande kollektivtrafik.*
- *Arbeta för att flera och attraktivare pendlarparkeringar etableras.*

Ansvarig förvaltning/enhet

- *Tekniska avdelningen/planeringsenheten*

Nr 1

2.1 År 2015 har skogsbruket effektiviserats med ett energisortiment som ökar uttaget av bioenergi och som gynnar tillväxten i skogen.

Åtgärd

- *Efterfrågan på biobränsle ökar vilket kan skapa en marknad för att ta tillvara röjning och gallringsved till bränslesortiment.*

Nr 1

Nr 2

Nr 3

2.2 År 2015 har uppvärmning med fossila bränslen i stort sett upphört i Ovanåker.

Åtgärder

- *Av de byggnader som kommunen äger återstår fyra som i huvudsak har oljeuppvärmning. I arbetet med att ta fram en aktuell energiplan för kommunen upprättas en prioriteringsordning för övergång till annan uppvärmning.*
- *Fortsätta informera enskilda fastighetsägare vilka möjligheter som finns för att ersätta oljeeldning.*

Ansvarig förvaltning/enhet

- *Tekniska avdelningen/planeringsenheten och AEFAB för det punkt ett och planeringsenheten via kommunala energirådgivningen för punkt två.*

Nr 1

2.3 Senast år 2015 prioriteras de kommunala investeringar som märkbart minskar energikonsumtionen och sänker kommunens driftkostnader.

Åtgärd

- *Under 2010 kommer energikartläggningar över de fritidsanläggningar som ägs av kommunen att genomföras. Utifrån resultaten kan en åtgärds- och prioritetsplan göras.*

Ansvarig förvaltning/enhet

- *Tekniska avdelningen/planeringsenheten bistår Kultur- och fritidsförvaltningen i arbetet.*

 Nr 1

2.4 Senast år 2015 använder kommunen i huvudsak livscykelkostnads-modell (LCC) än payoff-modell vid inköp och investeringar.

Åtgärd

- *Under 2011 ska informationsträffar genomföras utifrån hur inköpare och brukare (nyckelpersoner vid upphandling) kan använda LCC metoden vid inköp.*

Ansvarig förvaltning/enhet

- *Tekniska avdelningen/planeringsenheten arrangerar och bjuder in till information.*

 Nr 1 **Nr 15**

2.5 År 2015 har kommunens hyreshus 20 procent mindre energiförbrukning än jämfört med år 2007.

Åtgärd

- *I arbetet med ny energiplan ska kommunens energigrupp (tjänstemän) ta fram vilka energivinster som kan göras i fastighetsbeståndet och koppla det till de energideklarationer som upprättas.*

Ansvarig förvaltning/enhet

- *För att nå miljömålet ansvarar Alfta- Edsbyns fastighetsbolag (AEFAB). Tekniska avdelningen/planeringsenheten ansvarar för samordning av energigruppen.*

Nr 3

3.1 Senast 2015 väljer företag med biobränslepannor över 2 megawatt att återföra träaskan till skogen. Målet kontrolleras 2011 och ska vara genomfört senast 2015.

Åtgärd

- *Genomföra ett studiebesök vid spridning av aska i skogsmiljö och informera de som sköter/läger pannorna vilka möjligheter som finns för återföring av bioaska i kommunen för de större pannorna. Genomförs senast 2011 beroende på när spridning sker.*

Ansvarig förvaltning/enhet

- *Tekniska avdelningen/planeringsenheten ansvarar för att informera om möjligheterna som finns i kommunen. Om målet nåtts kontrolleras av Tekniska avdelningen/planeringsenheten*

Nr 4

3.2 Mängden insamlat återvinningsmaterial och farligt avfall ska öka, via kunskapsspridning bland kommunens invånare. Kontroll år är 2010, 2013 och 2015.

Åtgärd

- *Målet återfinns i BORABs avfallsplan och åtgärder bestäms av bolaget.*

Ansvarig förvaltning/enhet

- *BORAB har ansvaret för mål, åtgärd och kontroll.*

Nr 7

3.3 Senast 2013 ska näringsämnet fosfor som finns i avloppsslammet återföras till det lokala lantbruket.

Åtgärd

- *Under 2010 inleds en dialog tillsammans med Hälsingevatten AB och jordbrukare om förutsättningar för att återföra rötslam (fosfor) till jordbruksmark i kommunen.*

Ansvarig förvaltning/enhet

- *Tekniska avdelningen/planeringsenheten ansvarar för att dialog påbörjas.*

Nr 15

3.4 Senast 2015 så väger BORAB hushållssoporna för att stimulera till enskild resurshushållning och effektivare källsortering.

Åtgärd

- *Målet återfinns i BORABs avfallsplan och åtgärder bestäms av bolaget.*

Ansvarig förvaltning/enhet

- *Ansvarig för mål och åtgärd är BORAB.*

Nr 6

4.1 Senast 2010 ska Ovanåkers kommun tillsammans med Bollnäs inventerat var det finns lågstrålande områden som kan lämpa sig för etablering för elöverkänsliga.

Åtgärd

- *Målet är åtgärdat och inventeringen visar att det inte finns något tillräckligt lågstrålande område för en etablering för elöverkänsliga.*

Ansvarig förvaltning/enhet

- *Tekniska avdelningen/planeringsenheten har genomfört åtgärden i samarbete med Bollnäs kommun.*

Nr 6

4.2 Ovanåkers kommun stödjer inte provborrningar och uranbrytning inom kommunen.

Åtgärd

- *Det lokala miljömålet visar vart kommunen står i frågan.*

Nr 7 Nr 9 Nr 15

4.3 Inventerade och undermåliga enskilda avlopp är åtgärdade senast 2020

Åtgärder

- *Plan för genomförande upprättas under våren 2010 sektorövergripande mellan MBK; Tekniska/planavdelningen och Hälsingevatten AB.*
- *Kommunen går aktivt in i Naturvårdsverkets nationella tillsynskampanj "Små avlopp – ingen skitsak". Minimikravet för att delta är att kommunen ordnar minst ett informationsmöte kring vatten och avloppsfrågor.*

Ansvarig förvaltning/enhet

- *Tekniska avdelningen/planeringsenheten ansvarar för att samordna arbetet med Hälsingevatten AB och Miljö- och byggkontoret.*

Nr 8

Nr 9

4.4 Senast 2012 har kommunen ett bra skydd av vatten och har förbättrat skyddet av reservvattentäkter utifrån att vatten är allt ifrån ett livsmedel till tjänliga bad.

Åtgärd

- *Hälsingevatten AB är genomförare av målet.*

Ansvarig förvaltning/enhet

- *Hälsingevatten AB är genomförare av målet.*

Nr 4

Nr 13

4.5 Senast 2015 är maten som Ovanåkers kommun ansvarar till minst 25 % baserad på ekologiska varor.

Åtgärd

- *Ovanåkers kommun deltar under 2009 och under delar av 2010 tillsammans med övriga hälsingekommuner i ett projekt. Syftet med projektet är att kommunerna ska ha en gemensam ståndpunkt och handlingsplan för hur upphandling av ekologiska livsmedel ska gå till.*

Ansvarig förvaltning/enhet

- *Konstenheten tillsammans med planeringsenheten är ansvarig för åtgärden*

Nr 4

Nr 13

4.6 Senast 2015 har livsmedelsbutikerna i kommunen ökat sitt utbud ekologiska varor med 20 % utifrån dagen sortiment.

Åtgärd

- *Informera skolorna om energi, klimat och miljö.*

Ansvarig förvaltning/enhet

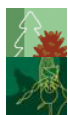
- *För uppföljning att se om målet nåtts ansvarar Tekniska avdelningen/planeringsenheten. Informationen i skolorna kommer att ske inom ramen för den kommunala energirådgivningen.*

Nr 8
Nr 15

Nr 11

Nr 12
Nr 16

5.1 Senast 2013 bör kommunen ha sökt om att få bli biosfärområde hos FN: organ för natur- och kulturfrågor Unesco.

Åtgärd

- *I slutet av 2009 eller början av 2010 har kommunstyrelsen att ta ställning om att gå in med att på börja arbetet genom att bli ett av flera kandidatområden i Sverige. Därefter tar arbetet som beskrivs i förstudie och ansökan om kandidat område vid.*

Ansvarig förvaltning/enhet

- *För framtagande av förstudie och ansökan ansvarar Tekniska avdelningen/planeringsenheten.*

Nr 8

5.2 Senast 2012 bör det finnas ett förslag till hur vattenföringen kan ordnas för att förbättra fiskarnas förutsättningar och trivseln kring Österforsen tillsammans och i samarbete med Edsbyns elverk.

Åtgärd

- *Ta fram kommunens vision för hur Österforsen kan bli mera levande för vattenlevande organismer och tätortsnära friluftsliv.*

Ansvarig förvaltning/enhet

- *För framtagande av förstudie och ansökan ansvarar Tekniska avdelningen/planeringsenheten med Miljö och byggkontoret som kunskapsresurs.*

Nr 8

5.3 Senast 2012 har Länsstyrelsen i Gävleborg gått vidare i arbetet med ökad vattenföring i Viksjöströmmarna.

Åtgärder

- Genomföra en provtappning av Viksjöströmmen i samarbete med Fortum. (Arbetet är delvis påbörjat).
- Göra en höjdkartering av strömsträckan.
- Göra en övergripande analys av utformning av fiskväg Viksjöströmmen.
- Sammanställa de lokala värdena av en levande ström.
- Utifrån genomförda åtgärder ovan uppmana Länsstyrelsen i Gävleborgs län att starta en omprövning av vattendomen för Viksjöströmmen.

Ansvarig förvaltning/enhet

- För framtagande av förstudie och ansökan ansvarar Tekniska avdelningen/planeringsenheten med Miljö och byggkontoret som kunskapsresurs.

Nr 13

5.4 2015 har ytterligare marker inom bl a riksintressen åter tagits i bruk vilket utvecklar det öppna odlingslandskapet.

Åtgärd

- Tidigare inventerade strandängar – bl a kring Norrsjön behöver uppdateras i ett kommande arbete med Biosfärområde. Troligtvis kommer inventeringen att innebära att röjningsarbeten behöver genomföras.

Ansvarig förvaltning/enhet

- För framtagande av förstudie och ansökan ansvarar Tekniska avdelningen/planeringsenheten med Miljö och byggkontoret som kunskapsresurs.

Nr 15

5.5 Senast 2015 har Ovanåkers kommun en reviderad översiktsplan (ÖP)

Åtgärd

- Plan för hur arbetet ska gå till har beslutats av kommunstyrelsen 2009-02-10.

Ansvarig förvaltning/enhet

- För framtagande av översiktsplan ansvarar Tekniska avdelningen/planeringsenheten.

Nr 15

5.6 Senast 2009 har möjligheten att ha kollektivtrafik för skiftarbetare utretts.

Åtgärd

- *Studie genomförs på de större företagen om det finns underlag för kollektiv pendlartrafik.*

Ansvarig förvaltning/enhet

- *För framtagande av studie ansvarar Tekniska avdelningen/planeringsenheten*

Nr 1

Nr 15

5.7 Senast vid utgången av 2011 har kommunen en ny energiplan antagen.

Åtgärd

- *Energiplanen tas fram där referensgrupper/arbetsgrupper – verktyg, kommer att vara kommunens energigrupp, Gävle/Dala Energikontor (GDE), nätverk bland företag i energi och miljöfrågor i kommunen. Arbetet påbörjas under 2010.*

Ansvarig förvaltning/enhet

- *Ansvaret att ta fram förslag till energiplan svarar Tekniska avdelningen/planeringsenheten för i samarbete med övriga förvaltningar och i viss mån näringslivet i kommunen.*